

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 32

Lýsingarprísir fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 14. aug. 1954

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

27. árg

Sakarmálið:

FULLTRÚIN MÁTTI VÍKJA ÚR

DÓMARASÆTINUM

**Sakarmál E.R.Nielsens móti Klakksvíkingu-
num og blaðstjóranum útsett.**

Mikumorgunin kl. 11 kom sakarmál E. Rubek Nielsen, lækna, móti O. J. Jacobsen, Martin Simonsen og blaðstjóra Føroya Sosial Demokrats til viðgerðar í rættinum; men hesin rættarfundur var sera stuttur, tá ið Björk, ið er settur dómari, sambært ynski teirra ákærdu, segði seg til reiðar at víkja úr dómarasætinum. Rendal, dómari, heldur summarfrí í Danmark og kemur aftur við Tjaldrinum sunnudagin.

Á rættarfundinum móttu teir ákærdu og E. Rubek Nielsen, lækni; báðir partar við vitnum.

Longu áðrenn kl. 11 var dómhúsið fullt av áhoyrarum, m. o. ein hópur av Klakksvíkingum, lögtingsmenn, embættismenn við 150 kr. í lön um dagin o. s. fr.

Leivur Lützen, lrs., verjari E. R. Nielsens, bað fyrst um, at teir ákærdu vórðu áhoyrdir hvør sær, men hesum noktaðu teir ákærdu, tá ið teir sambært orð dómarsins hövdu loyvi at vera staddir inni, meðan felagarnir vóru til áhoyringar.

O. J. Jacobsen var fyrsti maður í vitnisstólin. Hann kravdi, at setti dómari Björk fór úr dómarasætinum, meðan hetta sakarmál fór fram og las upp heita skjal:

I henhold til retsplejelovens paragraf 62, stk. 1., fordrer jeg, at dommer Björk skal vige sit sæde, idet jeg er i tvivl om hans fuldstændige upartiskhed paa grund af den tone, dommer Björk anlagde overfor mig under sagens første behandling den 3. august d. a. Jeg henstiller til dommer Björk, at hann efterkommer mit ønske og viger sæde frivilligt; i modsat fald forlanger jeg en kendelse, som hvis den gaar mig imod, vil blive appelleret til landsretten.

Björk, dómari, segði seg beinanvegin til reiðar at fara úr dómarasætinum, um menn ikki hövdu álit á sær, og stutta løtu aftaná las hann upp »kendelse», ið gekk kravi teirra ákærdu á móti. Rættarfundurin varð slitin.

4 fjórðingar og alt Norðhavið

Allastaðni frættist frá, hvussu misnøgd fólk flest eru við uppskot landsstýrisins um nýggja sjómarkið. Tað, ið vundið er, ger ongan mun loysir als ikki sjómarksmálið.

Seinasta sunnudag var fundur hildin um sjómarksmálið í Klakksvík. Teir ið har hövdu orðið, vóru samdir um, at her var nógv ov lítið vundið, og at Føroyingar ikki á nakran hátt kundu taka við tí, ið Bretar her bjóða okkum.

Samtykt varð á hesum fundi at krevja 4 míla mark kring allar Føroyar og har afturat alt NORÐHAVIÐ.

Annars er at siga, at landsstýrið hevur sent málið út til høgri ymisku felögin til ummælis, men tað er veit eingin ivi um, at øll felög og allir menn vilja ganga imóti hesum uppskoti. ið

Nýggj kolasøla

Tað hevur leingi verið í umbúna at niðurleggja *Arbeidsmannafelagsins Kolasølu*, tá ið illa hevur gingist at fingið hana at borið seg.

Nú er hetta gjørt. Jóhann Norðfoss, ið leingi hevur arbeitt í kolasøluni, hevur nú yvirtikið hana.

Nýggja kolasøla Jóhann Norðfoss hevur fingið navnið *Havnar Kolasøla*.

Samtykt frá prísásetingarnevndini sigur, at teir fiskaprísir, ið vóru gældandi áðrenn 4. aug., framvegis skulu vera í gildi.

Hósdagin 19. aug. kl. 19 heldur *Tvøroyrar Brúksfelag* aðalfund á ATs skrivstovu.

ivaleyst er tað neyðarlíggasta, ið hugsað kundi, tá ið endaliga varð farið til samráðingarborðið um hetta lívsnæðsynjarmál Føroya fólks.

Hvalaveiðan upphaldin.

Einki bar til við hvalaveiðuni í ár. Teir báðir hvalabátarnir, ið roynt hava eru lagdir. Sumba fekk 16 og Sirra 15. Tað var P. f. Heykur, ið rak veiðuna í ár.

Lundin av tí sörasta.

Kirkju, 7. aug.

Lomvigafleggið var toluligt; tað var nógv av lomviga, men tað víðraði ikki av tí besta. Lítið var hann søktur og illa gekkst at sleppa av við hann óroytt. — Lundafleggið hevur givið sera lítið. Veðrið var av tí ólagaligasta og lundin av tí sörasta. — Hýsan gavst fyrri einum mánaði síðani, og lítið hevur verið flotandi bátur seinastu tíðina. Menn hava roynt við snóri, men tað hevur fingist lítið meir enn at kóka. — Nú er komið so langt út um ólavsøku, at mangt árið hevur verið fitt hoyggjað hesa tíðina, men í ár hevur ikki verið hugsað um at fáa eitt strá turt. Eysturættin hevur ligið so trygg við regni og toku. Nú hava tó summir borið liggjan út. —

Smágenta á sjógvín.

Fyrst í vikuni datt smágenta — dóttir Jóhann Djurhuus, skrivstovustj., — út av kajuni í Havn. Í evstu løtu rakti ein íslendingur, ið var her á vitjunarferð við gentuna, leyp á sjógvín og ljargaði henni.

I hesum sambandi kann nevast, at teir ákærdu hava biðið um at fáa sakarmálið útsett til Rendal, dómari, kemur aftur úr Danmark; men hetta lèt seg ikki gera.

Komandi týsmorgun kl. 10 skal avgerast, nær málið kemur fyrri aftur í rættinum.

Lrs. Lützen villi halda, at tá ið fulltrúin ikki kundi víðgera málið, kundi dómari heldur ikki gera tað, og at tað sostatt varð neyðugt at fáa annan dómara úr Danmark.

KVINNUR VINNA PENING

Av Oyri.

Sildaveiðan gevur arbeiði til nógvr hendur. Ein stóur partur av sildagórnum, ið skipini nýta, verða uppsett her. 20 kvinnur hava stóðugt arbeiði. Tær fáa 10 kr. fyri garnið. Tað er einki óvanligt, at ein kvinna klárar 4 görn ein dag, summar klára heili 5. — Tvey sildaskip ganga út higau Westvård Ho og Sonja Egholm. — Væl av sild hevur fingist her og higat til mugu Vera saltaðar einar 100 tunnur.

FRÁ SILDASKIPUNUM.

12. august Docea 167 - Columbus 20 - Lizzie 228 - Norðstjórman 140 - Kyrjasteinur 86 - Austerlitz 364 - Nýpuberg 83 - Norðlýsið 82 - Gulldrangur 167 - Litla Emma 300 - Lillie 175 - Stop Gulenij 70 - Carlton 52 - Galathea 90 - Roynidin fríða 228 - Draga-berg 232 - William Martin 43 - Krógvallid 90 - Havborgin 310 - Fugloy 189 - Ósi 187 - Marte 62 - Álaker 75 - Stop Vesturvík 250 - Keldan 79 - Stanley 52

Hóganes 129 - Sæborg 61 - Eyðbjörg 317 - Norðfarið 313 - Johanna 103 - Slættanes 245 - Oyrasker 155 - Stella Argus 488 - Útegg 35 - Fame 165 - Gullfinnur 570 - Pállsdrangur 38 - Immanuel 20 - Silver Belle 210 - Elsa 401 - Skálafossur 98 - Vón 156 - Phebe 156 - Riddarin - 230 - Polarstjórman 194 - Falkur 342 - Columbus 210 - Venus 870 - Selberg 300 - Suðuroy 150 sigla inn.

Sakarmál P. M. Dams móti Erl. Paturssyni.

Sumkunnugt saksókti P. M. Dam E. Paturssyni fyri grein í 14. sept.: »TÁ IÐ P. M. DAM FEKK DANIR AT LJUGVA FYRI NORÐMONNUM».

Triggjar ferðir hevur hetta mál verið fyri í rættinum, men bert ta eini ferðina hevur Erl. Patursson møtt, og hevur sostatt einki ført fram til verju sína. Tá ið so er, verður sakarmálið ætlandi at fara til dóms.

K.Í. Í ABERDEEN

Frætt er frá fyrstu úrslitunum frá Skotlandsferð K. Í. S. Tveir teir fyrstu dystirnar leikaðar teir úttan fyri Aberdeen. Fyrra dystin taptu teir 10—2. Annar dystur stóð á jøvnum 4—4. — Triðja dystin leikaðu teir í Aberdeen. Her vann K. Í. 2—1.

Klarnir spæla seinasta dyst leygardagin og koma ventuliga aftur við Poppy mánakvöldið.

TOLLGIRNDIR LANDSTÝRISMANNA.

Grammir hava báðir landsstýrisflokarnir verið at troyta toll úr fólki. Eitt tað fyrsta teir gjördu, tá ið teir vóru komnir í landsstýrið, var at leggja eina heila milljón krónur í tolli á hina fáteku fjöðlina. Tað vardi ikki leingi til teir daktu eina milljón krónur í tolli afturat á tær tollmóðdu slittmannaherðarnar. Ein skuldi væntað, at nú fór at vera nóg mikið, men so er ikki. Teirra tollgirndir eru ikki minkaðar; tvørturímóti. Aftur nú hava teir sett fram uppskot á tingi og vilja leggja ein munandi eykatoll á allar sápuvörur. At hesin nýggi sáputollurin verður við-

tikin er einki at ivast í, tí teir — sambandsfl. og fólkaflokkurin — hava jú alt valdið, butina og báðar endamar.

Poppy á veg til marknaðin við 80 ks. av hýsu og 5 tons av kalva.

MESLINGARNIR

herja nú víða hvar og nógvastaðni liggja fólk við nógvum hita, heilt upp í 41 hitastig. Í nógvum bygdam eru mong ár síðani meslingar hava gingið, so nógv eldri fólk hava ikki havt teir. T. d. hava teir ikki gingið í Hesti í 48 ár. Har eru einstök fólk rattuliga sjúk, men lækni hevur nú verið har og vakserað móti sjúkuni.

Mikudagin doyði grind í Funningsfirði. 150 hvalir komu til skiftis.

GRIND Í VÁGI

Igjár doyðu millum 150—200 hvalir suðuri í Vági.